

piteitä työllisyyden ylläpitämiseksi. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteiden johdosta (10.5. 388 §, 15.11. 874 §).

Työttömyyden torjumiseen oli aikaisemmat ylitysoikeudet huomioon ottaen ollut käytettävissä kaikkiaan 20 mmk. Koska

työttömien määrä edelleen lisääntyi, oikeutti kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen ylittämään työllisyyden turvaamiseen merkittyjä siirtomäärärahoja vielä 8 mmk:lla jo käynnistettyjen työllisyystöiden ylläpitämisestä ja uusien työkohteiden avaamista varten (15.11. 870 §).

5. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Kansakoulutoimi

Toimikunnan asettamisesta valmistelemaan kaupungin koulusuunnitelmaa tulevan koulunuudistuksen toteuttamiseksi tekivät vt Burman ym. v. 1965 aloitteen, jossa mm. esitettiin seuraavaa: Helsinki maan suurimpana kaupunkikuntana joutuu vastaisuudessa ratkaisemaan suuria ongelmia, ellei se hyvissä ajoin valmistaudu eduskunnan v. 1963 periaatteessa hyväksymän koulunuudistuksen toteuttamiseen. Helsinki tarvitsee laajan ja perusteellisen koulusuunnitelman, jossa uuden koulun tarpeet mitoitetaan vuosiksi, jopa vuosikymmeniksi eteenpäin. Erityisesti on tutkittava uusien asuntoalueiden koulutarpeet, liikenteelliset tekijät Esikaupunkien koulusuunnitelmien osalta sekä tarvittavat yhteisratkaisut naapurikuntien kanssa. Kun Helsingin koulusuunnitelman laatiminen ei varsinaisesti edellytä valmisteilla olevan lainsäädännön voimaantulusta, on kaupungin kiireellisesti ryhdyttävä valmistelemaan koulusuunnitelmaa. Kaupunginhallitusta olisi kehotettava viipymättä asettamaan 9-jäseninen toimikunta asiaa valmistelemaan. Samalla kun kaupunginvaltuusto v. 1965 hyväksyi kielenopetuksen aloittamista koskevan muutoksen kansakoulun ohjesääntöön, se kehotti kaupunginhallitusta aloittamaan uuteen peruskouluun siirtymistä tarkoittavan suunnittelutyön ja kiirehtimään vt Burmanin ym. asiaa koskevan aloitteen käsittelyä ja asettamaan siinä

ehdotetun koulusuunnittelutoimikunnan. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi, että pääosa kaupungin alueesta oli jo rakennettu, minkä vuoksi uuteen koulumuotoon siirtyminen ei enää merkinnyt paljoa asuntoalueiden suunnittelussa. Sen sijaan olemassa olevien koulurakennusten ja vireillä olevien koulurakennussuunnitelmien sopeuttaminen uudistukseen vaatisi huolellista suunnittelua. Kaupunginhallitus mainitsi, että koulusuunnittelua hoiti koulurakennuskomitea, joka väestötilastojen ja väestönmuuтокsien koskevien ennusteiden perusteella pyrkii yhteistoiminnassa kouluviranomaisten ja rakennusviraston edustajien kanssa laatimaan kansakoulurakennustoimintaa koskevat suunnitelmat sekä seuraamaan niiden toteuttamista. Opetussuunnittelu kuului kansakoululainsäädännön mukaan kansakoulujen johtokunnille. Kun kunnille aiottiin varata määräraika lakimääräisten koulusuunnittelutoimikuntien työtä varten, on kaupunginhallitus tämän työn helpottamiseksi asettanut 1.12.1966 komitean, jonka tehtävänä on alustavasti suunnitella toimenpiteitä, joihin Helsingissä koulunuudistuksen yhteydessä ilmeisesti on ryhdyttävä, sekä niitä kaupungin kouluhallinnon organisatorisia järjestelyjä, jotka näytävät välttämättömiltä, ja tehdä kaupunginhallitukselle asiaa koskevat esitykset. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen ja v. 1965 hyväksymänsä toivomusponnen johdosta (21.6. 579 §).

Vitamiinivalmisteiden käyttämistä koulu-ruokailussa koskevassa aloitteessaan esittivät vt Hii-tonen ym., että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin kiireellisesti tutkituttamaan, oliko kansakoululaisten pimeänä vuodenaikana saama säännöllinen vitamiiniansos vaikutukseltaan tehokas ja kuntoa kohottava ja minkä suuruisen määrärahan puitteissa tällainen järjestely olisi aikaansaata-vissa. Mikäli tutkimusten tulos on myönteinen, olisi kaupunginhallituksen viipymättä annettava laatia suunnitelma tällaisen vitamiininkäytön toteuttamiseksi kaupungin kansakouluissa. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoituksen mukaan määrätään kansakoululain 28 §:ssä oppilaille annettavaksi koulussa jokaisena työpäivänä riittävä ateria. Kouluateria katsotaan riittäväksi, jos se tyydyttää 1/3 vuorokautisesta ravinnontarpeesta. Kansakoululaisten ruokailu tapahtuu pääasiassa elintarvikekeskusten toimittamia tuotteita käyttäen. Koulu-ruoan vitamiinipitoisuus on ollut puutteellista, mikä osaksi on johtunut siitä, että oppilaat syövät useita ruokalajeja, kuten puuroja ja vellejä, suhteellisen vähän. Koulu-ruoka tyydyttää oppilaiden A-, B- ja D-vitamiinien sekä kalkin tarpeen, sen sijaan on C-vitamiinin määrä varsinkin kevättalvella riittämätön. Rautaa ei myöskään ole kouluruoassa riittävästi, mutta puute korjautuu, kun oppilaille kouluruokailua uudistettaessa voidaan ruveta tarjoamaan liha-, kala-, maksa- ja veriruokia. Maalis-huhtikuussa 1966 otettiin hemoglobiiniarvo n. 3 300 oppilaalta, jolloin näytteen keskiarvoksi todettiin 12.8 g. Alle 12 g:n arvoja esiintyi 16.5 %:lla ja alle 11 g:n arvoja vain 2 %:lla, joten varsinaisesti aneemisia oppilaita oli varsin vähän. Koulu-ruokailun uudelleenjärjestelyä koskeva tutkimus suoritettiin v. 1965—1966 ja päätettiin esitetty järjestely toimeenpanna asteettain v. 1967—1969. Uudistuksella pyritään monipuolistamaan koulujen ruokavaliota ja lisäämään ruokien maittavuutta, jolloin myös päivittäinen vitamiinien saanti tehostuu ja

monipuolistuu. Aloitteentekijäin esityksen johdosta, että kansakouluissa muutamina kuukausina vuodessa tarjottaisiin jotakin sopivaa vitamiinivalmistetta herkimmissä kasvuiässä oleville, johtokunta viittasi valtion ravitsemustoimikunnan mielipiteeseen, jonka mukaan kouluruokailun ehdottomana periaatteena on pidettävä kaikkien tarvittavien ravintoaineiden saamista ruoasta. Kouluruokailua ei näin ollen ole rakennettava vitamiinivalmisteiden varaan. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (10.5. 387 §).

Kouluaterioiden parantamisesta olivat vtt Ehrnrooth ja Meltti ym. tehneet v. 1964 aloitteet, joissa huomautettiin mm., että jatkuvasti saman kaavan mukaan laaditut kouluateriat, jotka muodostuvat velleistä, muutamista keitoista ja kuiva-ateriasta, muuttuvat ajanoloon yksipuolisiksi ja lapset tulevat haluttomiksi syömään niitä. Kun useille lapsille koulussa tarjottu ateria muodostuu päivän pääateriaksi, olisi erittäin tärkeätä, että aterian kaloriamäärä on tyydyttävä ja ruoka maittavaa ja vaihtelevaa. Sen pitäisi sekä aineksiltaan että valmistukseltaan täyttää kohtuulliset vaatimukset. Aloitteentekijät ehdottivat, että valtuusto kehottaisi kaupunginhallitusta ryhtymään toimiin asiantilan parantamiseksi. Kaupunginhallitus oli v. 1965 kehottanut elintarvikekeskuksen lautakuntaa suorittamaan kouluruokailun uudelleenjärjestelyä koskevan tutkimuksen yhteistoiminnassa järjestelytoimiston kanssa ja tekemään aikanaan asiaa koskevat esitykset kaupunginhallitukselle. Tutkimuksessa on ruokailutoiminta suunniteltu järjestettäväksi v. 1967—1969 siten, että kansakoulut jaetaan kolmeen ryhmään seuraavasti: a) alle 300 ruokailijan koulut (v. 1970 n. 30), joiden pääruokalajit ovat yksinomaan pakasteruokia; b) yli 300 ruokailijan koulut (v. 1970 n. 50), joiden pääruokalajit muodostuvat toisaalta keitoista, velleistä ja puuroista sekä toisaalta einestehtaiden jäähdytettyinä toimittamista

einesruoista; keitot, vellit ja puurot valmistettaisiin elintarvikekeskuksessa; c) erilliskoulut (v. 1970 n. 4), jotka olisivat em. järjestelmän ulkopuolella ja joihin kuuluisivat Suomenlinnan, Vallisaaren ja Isosaaren koulut sekä mahdollisesti yksi kokeilukoulu, joissa kaikissa ruoka valmistettaisiin koulussa. Järjestelytoimiston arvion mukaan olisi v. 1970 ruokailijoina pakastejärjestelmään kuuluvissa kouluissa n. 4 400 oppilasta ja yhdistetyissä eines-keittojärjestelmään kuuluvissa kouluissa n. 34 000 oppilasta, eli yhteensä n. 38 400 oppilasta. Kansakoulujen ja koulukeittiöiden uusien päävälineiden kokonaishankinta-arvoksi on laskettu 600 000 mk, josta valtion osuus on 33 %, eli n. 200 000 mk. Kertomusvuonna osallistuu ruokailuun arviolta 33 750 ruokailijaa ja on annosten yhteismäärä n. 6 648 750. Annoksista olisi a) pakasteannoksia 51 200 à 77 p, yhteensä 39 424 mk, b) eines-keittoannoksia n. 1 471 500 à 65 p, yhteensä 956 475 mk ja c) puuro-velli-keittoannoksia n. 5 126 050 à 53 p, yhteensä 2 716 806 mk. Kokonaisruokamenot olisivat yhteensä 3 712 705 mk. Lautakunta ehdotti suunnitelman hyväksymistä ja toteuttamista esitetyn ohjelman mukaisesti. Kaupunginhallitus hyväksyi 29.12.1966 tehdyn esityksen, joka olisi toteutettava kunkin vuoden talousarvioon sitä varten merkittyjen määrärahojen puitteissa. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteiden johdosta (8.3. 214 §).

Vanhan palkkausjärjestelmän valinneiden kansakoulunopettajien palkkauksen tarkistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti, että ns. vanhan palkkausjärjestelmän valinneiden kansakoulunopettajien palkkausta tarkistetaan yhdellä palkkaluokalla ja että heidän palkkauksensa järjestetään 1.1. lukien seuraavasti:

Suomenkieliset kansakoulut	
3 puhevikaisten lasten opettajan virkaa	21. pl.

9 kansalaiskoulunopettajan virkaa	21. »
59 kansakoulunopettajan virkaa ...	21. »
5 kansakoulunopettajan virkaa ...	20. »
1 kansalaiskoulunopettajan virka	20. »
7 alakansakoulunopettajan virkaa	18. »

Ruotsinkieliset kansakoulut

23 kansakoulunopettajan virkaa ...	21. »
3 kansakoulunopettajan virkaa ...	20. »
4 kansalaiskoulunopettajan virkaa	20. »
13 alakansakoulunopettajan virkaa	18. »
(24.5. 417 §).	

Suomenkieliset kansakoulut. Ruotsin- ja englanninkielien opettajien ja luku- ja kirjoitusvaikeuksista kärsivien erityisopettajan virkojen perustaminen suomenkielisiin kansakouluihin sekä kahden vahtimestarin viran perustaminen Puotilan ja Vesalan kansakouluihin ja eräiden siivoojan sekä ruoanjakan virkojen lakkauttaminen (8.3. 198 §, 19.4. 321 §. 6.9. 639, 640 §, 8.11. 825 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Yksi 1.8. avoimeksi tuleva alakansakoulunopettajan virka päätettiin muuttaa yläkansakoulunopettajan viraksi (10.5. 357 §).

Kaupunginvaltuusto päätti omasta puolestaan hyväksyä yleisten töiden lautakunnan esittämän Kallion kansakoulun lisärakennuksen ja entisessä koulurakennuksessa suoritettavien muutostöiden uusitun rakennusohjelman ja oikeuttaa kaupunginhallituksen tekemään siihen mahdollisesti tarvittavat muutokset sekä hyväksyä 25.5.1967 päivättyt luonnospiirustukset rakennustapaselityksineen. Samaten kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä Herttoniemen kansakoulun terveydenhoitotilojen uudelleenjärjestelyä koskevan rakennusohjelman, jonka mukaan koulurakennuksen I kerroksessa sijaitsevat kirjasto, lukusali ja varahuone muutetaan kaksi hoitotuolia käsittäväksi hammashoitolaksi ja kouluterveydenhoitotiloiksi sekä hyväksyä talorakennusosaston laatimat mainittujen terveydenhoitotilojen uudelleenjärjestelyä

koskevat muutostöiden pääpiirustukset rakennustapaselostuksineen ja kustannusarvioineen. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oikeutettiin ylittämään enintään 67 800 mk:lla kansakoulujen perusparannuksia varten merkittyä määrärahaa muutostyön suorittamiseksi. Kouluhallitukselta päätettiin anoa em. rakennusohjelmien, luonnos- ja pääpiirustusten sekä rakennustapaselostusten hyväksymistä samalla ilmoittaen, ettei kaupunki ano rakennustöitä varten valtiolta rakennusavustusta eikä kuoletuslainaa sekä ettei niistä aiheudu muutakaan koulun valtionavun lisäystä. Kouluhallitus hyväksyi 2.11. Kallion kansakoulun muutostöiden uusitun rakennusohjelman (4.10. 737 §, 8.11. 824 §, 20.12. 941 §).

Vielä kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä seuraavien kansakoulujen luonnospiirustukset rakennustapaselityksineen ja kustannusarvioineen: talorakennusosaston laatimat, 1.12.1966 päivätyt Jakomäen kansakoulun luonnospiirustukset rakennustapaselostuksineen ja alustavine kustannusarvioineen, jotka kouluhallitus tarkasti 6.4. antaen samalla eräitä ohjeita pääpiirustusten ja työselitysten laatimista varten (22.2. 168 §, 10.5. 351 §); edelleen valtuusto teki 9.2.1966 hyväksymäänsä Puotinharjun kansakoulun rakennusohjelmaan sellaisen muutoksen, että siihen lisätään yksi 60 m²:n suuruinen luokkahuone ja hyväksyi arkkit. Kari Virran laatimat, 18.3. päivätyt koulun luonnospiirustukset rakennustapaselostuksineen; kouluhallitus tarkasti ja vahvisti ne 7. ja 18.7. (7.6. 458 §, 6.9. 610 §); Yliskylän kansakoulun vahvistettuun rakennusohjelmaan hyväksyttiin sellaiset muutokset, että ohjelma oppilaskäymälöiden, voimistelusalien, oppilastöiden säilytystilojen ja kirjasto-kerhohuoneen osalta muuttuu seuraavaksi: oppilaskäymälät n. 95 m², voimistelusalit 2 kpl B-salia, kumpikin n. 130—148 m², oppilastöiden säilytystilat n. 125 m², kirjasto-kerhohuone n. 60 m², sekä hyväksyttiin Arkkitehtuuritoimisto Osmo Lapon laatimat, 6.2. päivätyt koulun

luonnospiirustukset rakennustapaselostuksineen; kouluhallitus vahvisti 6.6. em. muutoksen ja tarkasti 22.6. luonnospiirustukset (10.5. 359 §, 6.9. 611 §); vielä valtuusto hyväksyi Arkkitehtuuritoimisto Pentti Aholan ja Riitta Thunebergin laatimat, 10.3. päivätyt Mellunmäen kansakoulun luonnospiirustukset rakennustapaselostuksineen (6.9. 638 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1965 talousarvioon uusien lastentarhojen ja nuorisokerhorakennusten rakentamista varten merkitystä määrärahasta enintään 150 000 mk tilapäisten puukoulujen hankkimista ja pystyttämistä varten Lehtisaareen, Jollakseen ja Pajamäkeen (13.12. 932 §).

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään v:n 1966 talousarvioon Myllypuron kansakoulun uudisrakennustyöhön merkityn määrärahan kertomusvuodelle siirtyneestä osasta, enintään 55 000 mk Kuloaaren kansakoulun täydennystöihin (20.9. 711 §).

Kertomusvuoden pääomamenoihin kuuluvista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi 350 000 mk:n suuruisen lisämäärärahan Roihuvuoren kansakoulun rakennustöiden loppuun suorittamista varten (10.5. 379 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ylittämään kansakoulujen perusparannuksia varten kertomusvuoden talousarvioon merkittyä määrärahaa enintään 44 400 mk:lla Mäkelän kansakoulun eräiden tilojen ilmanvaihdon parantamiseksi (21.6. 572 §).

Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisena ottaa vastaan suomenkielisten kansakoulujen oppilaiden vanhempien eri kouluihin lahjoittamat televisiot (11.1. 30 §, 5.4. 289 §, 21.6. 528 §, 20.9. 701 §).

Ruotsinkieliset kansakoulut. Kaupunginvaltuusto päätti määrätä, ettei ruotsinkielisissä kansakouluissa avoimeksi tulleita neljää varsinaisen kansakoulun opettajan virkaa, kahta apukoulun opettajan virkaa ja yhtä

laulunopettajan virkaa ollut täytettävä vakinaisesti ennen 1.8.1970 (6.9. 644 §, 18.10. 775 §).

Kaupunginvaltuusto päätti lakkauttaa seuraavat virat: 1.8. lukien ruotsinkielisten kansakoulujen kansalaiskoulun sen tyttöjen käsityönopettajan viran, jonka haltija on käsityönop. Gerda Sandberg (21.6. 527 §); yhden avoinna olevan alakansakoulunopettajan viran (6.9. 641 §) ja yhden varsinaisen kansakoulun avoinna olevan laulunopettajan viran (6.9. 642 §). Kouluhallitus vahvisti päätökset 13.7. ja 28.9. (6.9. 612 §, 8.11. 811, 812 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti 1.6. lukien lakkauttaa yhden 12. pl:n veistokalustonhoitajan viran, 1.8. lukien yhden 4. pl:n siivoojan viran ja 1.9. lukien yhden 5. pl:n siivoja-vahtimestarin viran (7.6. 459, 460 §, 6.9. 643 §).

Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisena ottaa vastaan ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden vanhempien eräille kansakouluille lahjoittamat televisiot (11.1. 30 §, 5.4. 289 §).

A m m a t t i o p e t u s t o i m i

Helsingin kaupungin ammattioppilaitosten ohjesäännön muutos. Merkittiin tiedoksi, että ammattikasvatushallitus vahvisti 27.1. sanotun ohjesäännön muutoksen ammattioppilaitoksissa noudatettavaksi lukuun ottamatta 19 §:n 1 momentin viimeistä lausetta ja Herttoniemen ammattikoulua koskevaa kohtaa. Herttoniemen ammattikoulun perustamissuunnitelman tultua valtioneuvostossa hyväksytyksi on ammattioppilaitosten johtokunnan tehtävä esitys koko ohjesäännön uudelleen vahvistamisesta (22.2. 145 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti ammattioppilaitosten johtokunnan käyttämään koulun ravintomäärärahoista enintään 34 000 mk tarvittavan kaluston hankkimista varten einesruokien sisällyttämiseksi *Vallilan ammattikoulun* kouluaterioihin (10.5. 382 §).

Haagan ammattikoulun auto-osaston osastonjohtajaksi valitun opettajan tästä aiheutuvaksi opetusvelvollisuuden vähennykseksi vahvistettiin kertomusvuoden syyslukukauden alusta lukien 4 vuosiviikkotuntia ja metalliosaston osastonjohtajaksi valitun opettajan tästä aiheutuvaksi opetusvelvollisuuden vähennykseksi 2 vuosiviikkotuntia (8.11. 826 §).

Vallilan ammattikoulun auto-osastolta päätettiin Haagan ammattikouluun siirtää 1.8. lukien seuraavat virat: kaksi 24. pl:n ammattiaineiden opettajan virkaa, yksi 24. pl:n yleisaineiden opettajan virka ja kymmenen 20. pl:n työnopettajan virkaa (22.2. 169 §, 10.5. 358 §).

Kähertäjäkoulu. Kaupunginvaltuusto oikeutti ammattiopetuslaitosten johtokunnan ylittämään koulun kalustonhankintamäärärahoja enintään 12 280 mk:lla kaluston hankkimiseksi kähertäjäkoululle vuokrattua lisätilaa varten (6.9. 676 §).

M u u o p e t u s t o i m i

Suomenkielinen työväenopisto. Taloudenhoitajan viran järjestely ja eräiden virkojen lakkauttaminen (7.6. 461 §, 6.9. 645 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Ruotsinkielisen työväenopiston 50-vuotishistoriikka varten v:n 1964 talousarvioon merkitty määräraha siirrettiin kertomusvuonna käytettäväksi (25.1. 73 §).

Helsingin seudun kesäyliopiston säätiön perustaminen. Kaupunginvaltuusto päätti 1) perustaa yhteisesti Espoon kauppalan ja Helsingin maalaiskunnan kanssa Helsingin seudun kesäyliopiston säätiön, 2) hyväksyä säätiön säädekirjan ja säännöt seuraavan sisältöisinä:

S ä ä d e k i r j a

Ylläpitääkseen kesäyliopistoa Helsingin seudulla ovat allekirjoittaneet päättäneet

perustaa Helsingin seudun kesäyliopiston säätiön ja lahjoittaneet säätiön peruspääomaksi tuhat (1 000) markkaa sekä käyttövaroiksi viisituhattaviisisataa (5 500) markkaa.

Samalla allekirjoittaneet ovat päättäneet hyväksyä Helsingin seudun kesäyliopiston säätiölle seuraavat

S ä ä n n ö t

1 §.

Säätiön nimi on Helsingin seudun kesäyliopiston säätiö ja sen kotipaikka on Helsingin kaupunki.

2 §.

Säätiön tarkoituksena on ylläpitää kesäyliopistoa Helsingin seudulla.

3 §.

Säätiöllä on oikeus ottaa vastaan avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja sekä muullakin laillisella tavalla hankkia varoja.

4 §.

Säätiön omaisuuden muodostavat sen peruspääoma ja käyttövarat.

Säätiön peruspääoma on tuhat (1 000) markkaa. Peruspääoma on säilytettävä vähentämättömänä ja sen tuotto on vuosittain siirrettävä käyttövaroihin.

Säätiön käyttövarat ovat säätiötä perustettaessa viisituhattaviisisataa (5 500) markkaa.

Säätiön saamat avustukset, lahjoitukset, testamentit ja muut omaisuuden lisäykset liitetään, ellei niistä nimenomaan ole toisin määrätty, säätiön käyttövaroihin.

Käyttövaroja säätiön hallitus käyttää säätiön tarkoituksiin.

Säätiön omaisuutta on hoidettava huolellisesti ja sen varat on sijoitettava vakavaraisesti sekä tuloa tuottavasti.

5 §.

Säätiön hallintoeliminä ovat sen valtuuskunta ja hallitus.

6 §.

Säätiön valtuuskuntaan kuuluu viisitoista joka neljäs vuosi tammikuussa valittavaa jäsentä, joista Helsingin kaupunki valitsee kahdeksan (8) jäsentä, Espoon kauppalaksi kolme (3) jäsentä, Helsingin maalaiskunta kaksi (2) jäsentä ja Helsingin yliopisto kaksi (2) jäsentä.

Elleivät valtuuskunnan jäsenten valintaan 1 momentin mukaan oikeutetut halua valita jäseniä tai jos ne laiminlyövät niistä ilmoittaa valtuuskunnalle ennen valtuuskunnan uuden toimikauden alkamista, valtuuskunta täydentää itse itsensä.

Mikäli valtuuskunnan jäsen eroaa toimikauden kestäessä, hänet valinnut yhteisö valitsee hänen tilalleen uuden jäsenen hänen toimikautensa jäljellä olevaksi ajaksi.

Valtuuskuntaan ensimmäisellä kerralla valittavien jäsenten toimikausi kestää siihen asti, kunnes tammikuussa 1969 on valittu uusi valtuuskunta nelivuotiskaudeksi.

7 §.

Valtuuskunta valitsee koko toimikaudekseen keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä ottaa itselleen sihteerin.

Valtuuskunta on päätösvaltainen puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan sekä vähintään seitsemän (7) muun jäsenen läsnä ollessa.

Säätiön hallituksen jäsenet ja säätiön vakinaisessa palveluksessa olevat henkilöt eivät voi olla valtuuskunnan jäseninä.

8 §.

Valtuuskunnan kokouksista on ilmoitettava vähintään kymmenen (10) päivää ennen kokousta kirjallisella kutsulla, jossa on mainittava käsiteltäviksi tulevat asiat.

9 §.

Valtuuskunta pitää vuosittain kaksi (2) varsinaista kokousta, kevätkokouksen ennen huhtikuun loppua ja syyskokouksen ennen lokakuun loppua.

Muulloin valtuuskunta kokoontuu, jos säätiön hallitus tai valtuuskunnan puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi tahi jos vähintään kolme (3) valtuuskunnan jäsentä sitä kirjallisesti pyytää.

Kevätkokouksessa, joka on säätiön vuosikokous,

1) esitetään hallituksen kertomus säätiön toiminnasta ja tileistä edelliseltä kalenterivuodelta,

2) esitetään tilintarkastajien lausunto säätiön tileistä ja hallituksen toiminnasta sekä omaisuuden hoidosta,

3) päätetään niistä toimenpiteistä, joihin suoritettu hallinnon ja tilien tarkastus antaa aihetta,

4) vahvistetaan kesäyliopiston seuraavan kesän opetusohjelma sekä

5) käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Syyskokouksessa

1) valitaan säätiön hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet seuraavaksi kalenterivuodeksi,

2) vahvistetaan säätiön ja kesäyliopiston toimintasuunnitelma sekä talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi,

3) vahvistetaan valtuuskunnan ja hallituksen puheenjohtajien sekä jäsenten kokouspalkkiot ja matkakorvaukset,

4) määrätään tilintarkastajille maksettavien palkkioiden suuruus sekä

5) käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

10 §.

Säätiön hallitukseen, joka valitaan kalenterivuodeksi kerrallaan, kuuluu puheenjohtaja ja neljä (4) muuta jäsentä.

Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Hallitus on päätösvaltainen puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan sekä vähintään kahden (2) muun jäsenen läsnä ollessa.

Säätiön vakinaisessa palveluksessa oleva henkilö ei voi olla hallituksen jäsen.

11 §.

Säätiön asioita hoitaa ja säätiötä edustaa sen hallitus, joka myös on oikeutettu kantamaan ja vastaamaan säätiön puolesta.

Hallituksen tehtäviin kuuluu

1) laatia säätiön toimihenkilöiden johtosääntö ja esittää se valtuuskunnan vahvistettavaksi,

2) ottaa toimeen ja vapauttaa siitä säätiön ja kesäyliopiston toimihenkilöt sekä määrätä toimihenkilöiden palkkauksesta valtuuskunnan vahvistaman talousarvion puitteissa,

3) valvoa ja vastata siitä, että säätiön toimihenkilöt suorittavat tehtävänsä ja että säätiön omaisuutta hoidetaan huolellisesti,

4) laatia ja jättää hyvissä ajoin valtuuskunnalle ehdotus seuraavan vuoden talousarvioksi,

5) laatia säätiön toimintakertomus, antaa tilit tilintarkastajille sekä esittää tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus valtuuskunnan vuosikokoukselle sekä

6) päättää muista sellaisista asioista, joiden ratkaisua ei näiden sääntöjen mukaan ole jätettävä valtuuskunnalle.

12 §.

Säätiön valtuuskunnan ja hallituksen kokouksissa käsiteltävät asiat ratkaistaan yksinkertaisella ääntenemmistöllä, ellei näistä säännöistä muuta johdu. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

Valtuuskunnan ja hallituksen kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, jonka allekirjoittaa puheenjohtaja, varmentaa sihteeri sekä tarkistaa kaksi (2) tätä varten kullakin

kerralla saapuvilla olevista jäsenistä valittua pöytäkirjan tarkistajaa.

Säätiön valtuuskunnan ja hallituksen puheenjohtajille sekä jäsenille voidaan maksaa enintään sama kokouspalkkio, mikä maksetaan valtion komitean puheenjohtajalle ja jäsenille.

13 §.

Säätiön nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, jompikumpi yhdessä hallituksen sihteerin tai sen hallituksen jäsenen kanssa, jonka hallitus on nimen kirjoittamiseen valtuuttanut.

14 §.

Säätiön tilejä ja toimintaa tarkastamaan valitsevat vuosittain Helsingin kaupunki, Espoon kauppala ja Helsingin maalaiskunta kukin yhden varsinaisen tilintarkastajan ja hänelle yhden varamiehen.

15 §.

Säätiön tilit päätetään kalenterivuositain ja ne on ennen helmikuun loppua jätettävä tilintarkastajille, joiden on annettava niistä lausuntonsa maaliskuun loppuun mennessä.

16 §.

Jäljennökset vuosikertomuksesta, tilinpäätöksestä, tilintarkastajain launnosta ja valtuuskunnan niiden johdosta tekemästä päätöksestä on ennen kesäkuun 30 päivää toimitettava oikeusministeriölle sekä valtuuskunnassa edustetuille yhteisöille.

17 §.

Säätiön lakkauttamista ja sääntöjen muuttamista koskeva päätös on, sen jälkeen kun valtuuskunnassa edustettuina olevat kunnat ovat antaneet asiasta lausuntonsa, tulakseen voimaan tehtävä valtuuskunnan kokouksessa vähintään kahdenkolmasosan ($\frac{2}{3}$) ääntenenemmistöllä. Päätös on alistettava oikeusministeriön hyväksyttäväksi.

18 §.

Jos säätiö lopettaa toimintansa, on sen omaisuus, mikäli lahjakirjassa ei ole toisin määrätty, käytettävä valtuuskunnan päätöksen mukaan sellaiseen tarkoitukseen, mikä lähinnä vastaa säätiön tarkoituksien toteuttamista.

3) oikeuttaa kaupunginhallituksen teemmään säätiön sääntöihin rekisteriviranomaisen mahdollisesti vaatimat ja muut vähäiset muutokset, 4) myöntää kaupunginhallituksen käytettäväksi 5 000 mk:n suuruisen määrärahan kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista säädekirjassa mainittujen peruspääoman ja käyttövarojen suorittamista varten kaupungin osalta sekä 5) suostua siihen, että säätiön ylläpitämiseksi vuosittain suoritetaan avustusta kaupungin varoista (11.1. 31 §).

Vielä kaupunginvaltuusto oikeutti Helsingin seudun kesäyliopistotoimikunnan käyttämään v:n 1966 toimintakaudelta syntyntä kaupungin osuuden ylijäämää kertomusvuoden kesäyliopistotoimintakauden ohjelman valmisteluun kaupunginhallituksen määräämin ehdoin (25.1. 76 §).

S i v i s t y s t o i m i

Kaupunginkirjasto. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin kirjastoohjesäännön 2 §:n, joka koski mm. kaupungin ylläpitämiä sivukirjastoja; kouluhallitus vahvisti 12.10. sanotun muutoksen (6.9. 646 §, 8.11. 813 §, kunn. as. kok. n:o 93).

Merkittiin tiedoksi, että kouluhallitus oli 5.10. käsitellyt Töölön sivukirjaston luonnospiirustukset ja rakennustapaselostuksen ja ilmoittanut, että pääpiirustusten ja työselitysten laatimiseen voitiin ryhtyä luonnosten pohjalta (8.11. 814 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti kirjastolautakunnan perustamaan Vuosaaren kaupunginkirjaston sivukirjaston ja ylittämään palkka-, kalustonhankinta- ja kirjallisuus-

määrärahoja yht. enintään 176 014 mk:lla (24.5. 412 §).

Kirjastotoiminnan kehittämistä opiskelu-edellytysten parantamiseksi tarkoittavassa aloitteessaan vt Loppi ym. viittasivat opiskelijain lukumäärän suureen kasvuun viime vuosien aikana. Kaupunki on viime aikoina osaltaan tukenut mm. opiskelija-asuntojen perustamista, kesäyliopistotoimintaa sekä kertomusvuoden alusta ryhtynyt tukemaan myös Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunnan kirjastoa. Lisäksi olisi kuitenkin vielä pyrittävä parantamaan opiskelumahdollisuuksia kaupungin kirjastotoiminnan puitteissa. Tämän vuoksi aloitteentekijät ehdottivat, että kirjastolautakunnan tehtäväksi annettaisiin laatia suunnitelma siitä, millä tavalla opiskelumahdollisuuksia kaupunginkirjaston toimesta ja yhteistoiminnassa yliopiston, korkeakoulujen ja niiden ylioppilaskuntien kanssa voitaisiin kehittää. Kirjastolautakunta huomautti, että kirjastolaissa ja -asetuksessa määritellään tarkkaan kaupunginkirjaston toiminta. Sen mukaan tulee kirjaston pyrkiä tasapuolisesti palvelemaan kaupungin asukkaita asettamatta mitään ryhmää etuoikeutettuun asemaan. Kurssikirjatilanteen vaikeutuessa on kaupunginkirjasto kuitenkin yhä enemmän joutunut kiinnittämään sekä varoja että huomiota opiskelijoiden palvelemiseen. Tämä on puolestaan heikentänyt muiden lainaajaryhmien asemaa, varsinkin keskikaupungilla sijaitsevat lukusalit ovat lukukausien aikana täysin opiskelijain ylikuormittamat. Ylioppilaskunnan kirjaston toimesta parhaillaan laadittavan kurssikirjojen yhteisluettelon perusteella saadaan tilastollinen selvitys kurssikirjojen kokonaismäärästä ja todellisesta jakautumisesta. Aakkosellinen luettelo on käsitelty K-kirjaimen saakka ja voidaan tältä osin todeta, että lainattavien ja lukusaliin sijoitettujen ajankohtaisten kurssikirjojen määrä ylioppilaskunnan kirjastossa on 7 612 ja kaupunginkirjastossa 14 320. Näihin sisältyvät kaikkien arvosanojen, siis myös laudatur-asteen

kurssikirjat, joita kaupunginkirjastossa on verrattain vähän. Kurssikirjavaatimuksiin sisältyy kuitenkin myös suhteellisen paljon klassillista kaunokirjallisuutta, jota kaupunginkirjastossa on suuria kappalemääriä. Näistä poikkeamista huolimatta voidaan kuitenkin katsoa kaupunginkirjaston palvelevan opiskelijain kurssikirjatarvetta yhtä suuressa määrin kuin alan varsinainen erikoiskirjasto eli ylioppilaskunnan kirjasto. Toiminnan kehittäminen siten, että kaupunginkirjasto entistä enemmän hankkisi opiskelijain tarvitsemää kirjallisuutta voinee tuskin tulla kysymykseen horjuttamatta kirjaston asemaa kaupunkilaisten yhteisenä sivistyslaitoksena. Kurssikirjoja ja lukusalipaikkoja koskevien epäkohtien selvittämiseksi asetti valtioneuvosto v. 1966 komitean, jonka tehtävänä oli selvittää, mitä haittoja kurssikirjojen lainaustoiminnasta aiheutuu yleisille ja tieteellisille kirjastoille sekä tekemään ehdotuksen haittojen ja puutteiden poistamiseksi. Komitean edellytettiin saavan mietintönsä valmiiksi kertomusvuoden aikana. Koska asian käsittely koko maan käsittävän organisaation puitteissa oli valmistettavana, ei järjestelmän kehittämistä pelkästään Helsingin osalta voitu pitää tarkoituksenmukaisena. Lautakunta katsoi, ettei aloitteen tässä vaiheessa pitäisi antaa aihetta toimenpiteisiin. Kaupunginvaltuusto päätti kehottaa kaupunginhallitusta kehittämään kaupungin kirjastotoimintaa siten, että yhteistoiminnassa valtiiovallan, korkeakoulujen ja niiden oppilaskuntien sekä korkeampaa ammattiopetusta edustavien viranomaisten kanssa voitaisiin oppikirjoja hankkimalla ja lukusalipaikkoja lisäämällä parantaa opiskeluedellytyksiä pääkaupungissa (4.10. 753 §).

Kaupunginmuseo. Museoamanuenssin viran perustaminen (7.6. 462 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisena ottaa vastaan 21.7.1967 kuolleen sosiaalineuvos Helny Bergbomin kaupunginmuseolle

testamenttaamat isoisänsä kirjakaapin ja kirjoituspöydän sekä Karl August Tavaststjernan aikoinaan omistaman lipaston. Kaupunginhallitusta kehoitettiin ryhtymään toimenpiteisiin kaupungin etujen valvomiseksi asiassa (4.10. 735 §).

Kaupunginorkesteri. Kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginhallituksen myöntämään musiikkilautakunnan esityksestä harkintansa mukaan kaupunginorkesterin soittajille henkilökohtaisia palkanlisäjä, jotka lasketaan heidän palvelusaikansa perusteella radioorkesterissa, Suomen Kansallisooopperan orkesterissa sekä kunnallisissa ja puolikunnallisissa orkestereissa samoin perustein kuin ikälisiä on määrätty niissä tapauksissa, jolloin palvelusajat virkasäännön mukaan voidaan laskea asianomaiselle hyväksi (13.12. 917 §).

Virkojen perustaminen (25.1. 68 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Kaupunginvaltuusto päätti suostua siihen, että 23. pl:aan kuuluvalla äänenjohtajalle Holger Fransmanille suoritetaan ajalta 1.9. 1966—14.8.1967 hänen äänenjohtajan viran mukainen palkkauksensa, vaikka hän tosiasiallisesti hoitaa 18. pl:aan kuuluvaa soittajan virkaa (22.2. 170 §).

Helsingin teatterisäätiö. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan vuokraamaan 11. kaupunginosan korttelissa n:o 330 sijaitsevalla tontilla n:o 1 olevan teatterikiinteistön Helsingin teatterisäätiölle 200 000 mk:n suuruudesta kuukausivuokrasta, joka tarkistetaan laskentaperusteiden mahdollisesti muututtua ja muutoin kaupunginhallituksen määräämillä ehdoilla, kuitenkin siten että tontilla oleva puisto jää kaupungin hallintaan ja hoitoon. Musiikkilautakunnalle myönnettiin oikeus ylittää Helsingin teatterisäätiötä varten varattua määrärahaa enintään 733 000 mk:lla ylimääräisen avustuksen myöntämiseksi säätiölle teatterikiinteistön vuokran maksamista varten ajalta 10.9.—31.12. (21.6. 519 §).

Kaupunginteatterin rakennustoimikunta oikeutettiin käyttämään v:n 1966 talousar-

vioon teatterin ja Kallion virastotalon yhteisen väestönsuojan rakentamista varten merkityn määrärahan kertomusvuonna käytettäväksi siirretystä osasta 550 000 mk kaupunginteatterin viimeistelytyön suorittamiseen (4.10. 752 §).

Hässelby-Säätiö. Kaupunginvaltuusto päätti puolestaan hyväksyä Hässelby-Säätiön perustamiskirjan 3 §:ssä mainittujen vuosittaisten käyttövarojen korottamisen 200 000 Ruotsin kruunusta 300 000 Ruotsin kruunuun v:n 1968 alusta lukien (15.11. 855 §).

Avustukset. Helsingin Kesäteatterin Kannatusyhdistykselle kaupunginvaltuusto myönsi 50 000 mk:n avustuksen kertomusvuoden kesäteatteritoimintaa varten ja oikeutti yhdistyksen käyttämään v. 1966 saamastaan avustuksesta säästyneen määrän eli 10 706 mk niin ikään kertomusvuoden kesäteatteritoimintaa varten (5.4. 290 §).

Helsinki-viikon säätiölle myönnettiin 50 000 mk:n suuruinen avustus kertomusvuoden menoja varten (7.6. 464 §).

Suomen Laulajain ja Soittajain Liiton Helsingin piirille, Suomen Työväen Musiikkiliiton Uudenmaan piirille, Helsingfors Svenska Kjörförbund -yhdistykselle ja Finlands Svenska Manssångarförbund -yhdistykselle myönnettiin yhteisesti 16 110 mk:n suuruinen avustus yhdistysten kuorojen ja soitto-kuntien osallistumista varten Tampereella pidettyihin musiikkijuhliin (21.6. 531 §).

Lisäksi myönnettiin Suomen Työväen Musiikkiliiton Uudenmaan piirille 10 850 mk:n suuruinen ylimääräinen avustus piirin perusjärjestöjen kuorojen lähettämiseksi Aarhusissa Tanskassa pidettäviin yhteispohjoismaisiin työväen musiikkijuhliin (21.6. 530 §).

Nuorisotyö. Kaupunginvaltuusto oikeutti nuorisotyölautakunnan ylittämään palkkamäärärahojaan enintään 5 000 mk:lla Vuosaaressa avatun moottori- ja askartelukouksen henkilökunnan palkkamenoja varten kertomusvuonna (6.9. 678 §).

Perhekasvatuskysymyksiä koskevan opastus- ja luentotoiminnan järjestämisestä lasten van-

hemmille olivat vt Paasivuori ym. tehneet aloitteen v. 1966, missä kiinnitettiin huomiota nuorison keskuudessa esiintyviin epäterveisiin ilmiöihin. Näistä kielteisistä ilmiöistä syytettiin helposti yksinomaan nuoria, eikä otettu huomioon haitallisia ympäristötekijöitä eikä vanhempien puutteellista valmentumista kasvatustehtäväänsä. Lisääntyneet haittatekijät sekä kasvatukseen käytetyn ajan vähyys huomioon ottaen tarvittaisiin suurempaa kasvatuksen taitoa ja kasvatusvastuuta kuin aikaisemmin. Tätä tiedon syventämistä ja taidon lisäämistä olisi järjestettävä yhteiskunnan toimesta samalla tavoin kuin jo neuvoloissa annetaan opastusta lapsen fyysisessä hoidossa. Tämän vuoksi olisi kaupunginhallituksen annettava tutkia, mitä mahdollisuuksia olisi järjestää lasten vanhemmille vaikkapa kokeiluluonteisesti opastusta ja luentotoimintaa perhekasvatuskysymyksissä. Lastensuojelulautakunta yhtyi aloitteessa esitettyyn käsitykseen siitä, että tiedon ja taidon puutteesta aiheutuneet lasten kasvatusvirheet johtavat usein erilaisiin käytöshäiriöihin ja myös nuorisorikollisuuteen. Vanhempiin kohdistunut koulutus- ja valistustoiminta ei kuitenkaan ole tuottanut toivottuja tuloksia, sillä mielenkiinto ko. toimintaan vanhempien taholla on ollut vähäistä. Viime aikoina on kasvatuskysymyksiä myös pyritty käsittelemään televisiossa, radiossa ja lehdistössä, koska siten parhaiten saadaan yhteys henkilöihin, joille halutaan antaa opastusta kasvatuskysymyksissä. Lautakunta piti tarkoituksenmukaisena, että lastenneuvoloiden, kotitalouslautakunnan ja työväenopiston toimintaa pyrittäisiin jatkuvasti yhteistoiminnassa kasvatusneuvoloiden kanssa kehittämään siten, että perhekasvatukselliset näkökohdat entistä enemmän otetaan huomioon. Terveystoimintalautakunnan ilmoituksen mukaan toimivat äitiysneuvolat läheisessä yhteistyössä Väestöliiton sosiaali- ja avioliittonneuvoloiden kanssa ja ohjaavat tarvittaessa äidit käyttämään näiden neuvoloiden palve-

luksia hyväkseen. Myös lastenneuvoloissa kiinnitettiin huomiota paitsi lapsen fyysiseen, myös hänen psyykiseen kehitykseensä. Paitsi näitä vakiintuneita toimintamuotoja aloitettiin Vuosaaren neuvolan piirissä v. 1966 uusi työmuoto, ryhmätyö, yhteistoiminnassa äitiysneuvolan kättilön, lastenneuvolan terveyssisaren ja lastensuojeluviraston sosiaalilääkärin toimiston psykologin kanssa. Saadut kokemukset olivat olleet myönteisiä ja työmuodon aloittamista muissakin neuvoloissa oli jo suunniteltu. Suomenkielisen työväenopiston ilmoituksen mukaan opiston opetusohjelmaa voidaan kulloistenkin tarpeiden mukaan muuttaa ajan vaatimuksia vastaavaksi. Näin ollen perhekasvatuksen opintopiirien tai ainakin lyhytaikaisten perhekasvatuskurssien järjestäminen työväenopiston toimesta voitaisiin ottaa harkittavaksi ja mahdollisesti toteutettavaksi työ kautena 1967/68. Kotitalouslautakunnan järjestämällä kurseilla oli pyritty antamaan opetusta lähinnä käytännöllisissä kotitalouden tiedoissa ja taidoissa. Näillä kursseilla ei ollut puututtu perhekasvatuksellisiin kysymyksiin. Kaupunginvaltuusto päätti kehottaa kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin tutkimuksen suorittamiseksi siitä, mitä kaupungin alueella oli jo tehty ja mitä vielä olisi välttämätöntä tehdä perhekasvatuksellisen valistuksen, opastuksen ja neuvonnan kehittämiseksi, tehostamiseksi ja entistä laajempaan käytäntöön soveltamiseksi Helsingin kaupungissa (8.2. 133 §).

Toimikunnan asettamista tutkimaan mahdollisuuksia nuorisoa koskevien kysymysten hoitamiseksi tehokkaasti olivat aloitteessaan ehdottaneet vt Vesikansa ym. He kiinnittivät huomiota siihen hallinnolliseen hajakeskitykseen, joka vallitsi nuorisoa koskevissa kysymyksissä. Helsingissä käsitelivät näitä kysymyksiä useat eri hallintoelimet, mm. koulujen ja opistojen johtokunnat, raittius-, urheilu- ja ulkoilu- sekä nuorisotyölautakunta, lastensuojelu-, huolto- terveydenhoito- ja lastentarhain lautakunta. Kau-

punkiliiton järjestämällä neuvottelupäivillä v. 1963 oli todettu, että kunnallisten hallintoelinten kesken olisi välttämätöntä aikaansaada tehokkaampi yhteistyö nuorisoa koskeissa kysymyksissä sekä harkittava tehtävien parempaa keskittämistä. Yhteistyö olisi ulotettava myös tiettyihin valtion viranomaisiin, kuten ammatinvalinnanohjaus- ja poliisiviranomaisiin sekä vapaisiin järjestöihin. Kaupunki asetti v. 1956 vapaa-ajanvietto-toimikunnan tutkimaan osaa kysymyksestä, mietintö valmistui syyskuussa 1962. Kertomusvuoden maaliskuussa asetettiin virkamiehistä kokoonpantu toimikunta laatimaan selvitystä ja ehdotusta nuorisorikollisuuden ja siihen liittyvien sopeutumishäiriöiden ehkäisemiseksi. Edellä esitetty kaupungin toimenpiteet eivät kuitenkaan tähänneet kaikkien nuorisoa koskevien kysymysten tehokkaampaan hoitoon ja tuskin ollenkaan koskivat hallinnollista yhteistyötä tai keskittämistä. Tästä syystä aloitteentekijät ehdottivat toimikunnan asettamista kartoittamaan kaupungin hallintoelinten nuorisoa koskevia tehtäviä sekä kehittämään näiden organisaatiota ja tutkimaan yhteistyötä. Toimikuntaan tulisi valita sekä kunnallisia luottamusmiehiä että virkamiehiä ja nuorisojärjestöjen edustajia. Nuorisotyölautakunta puolsi toimikunnan asettamista selvittämään kiinteämmän yhteistyön ja entistä tehokkaamman toiminnan aikaansaamista. Urheilu- ja ulkoilulautakunnan ja nuorisotyölautakunnan, joiden tehtävät lähinnä sivuavat toisiaan, välisestä työnjaosta oli vahvistettu sopimus v. 1949. Lastensuojelulautakunta yhtyi periaatteessa aloitteessa tehtyyn esitykseen kysymyksen selvittämisestä koko laajuudessaan. Kun kaupunginhallitus kuitenkin v. 1964 oli asettanut komitean laatimaan selvityksen ja esityksen nuorisorikollisuuden ennakolta ehkäisemisestä sekä näitä kysymyksiä käsittelevien viranomaisten yhteistyön kehittämisestä ja tehostamisesta ja kun komitea oli kokoonpantu siten, että siinä olivat edustettui-

na keskushallinnon lisäksi koulu-, nuorisotyö-, lastensuojelu-, poliisi- ja oikeusviranomaiset sekä myös psykiatrinen asiantuntemus, oli aihetta odottaa komitealta esityksiä, jotka syvemminkin koskettelevat kaupungin nuorison ongelmia. Näin ollen olisi lautakunnan mielestä tarkoituksenmukaisinta odottaa tämän komitean työn tuloksia ja niistä riippuen aikanaan harkita, olisiko kysymystä selvitettävä vielä perusteellisemmin esim. uudessa komiteassa. Kaupunginhallitus yhtyi lastensuojelulautakunnan käsitykseen. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä olevat lausunnot riittäväksi selvitykseksi (21.6. 578 §).

Nuorison vapaa-ajanviettomahdollisuuksien parantamista Helsingin keskustassa koskevassa aloitteessaan kiinnittivät vt Järvinen ym. huomiota siihen, ettei kaupungin keskustassa ole varattuna minkäänlaisia ei-kaupallisella pohjalla toimivia kokoontumistiloja ja kahviloita nuorisolle. Kun useimpien nuorten kodit ovat ahtaita taikka alivuokralaisena asuvien nuorten vapaudet varsin rajoitetut, jää ainoaksi mahdolliseksi oleskelupaikaksi katu. Kaupungin pitkän tähtäimen suunnitelmissa esim. vuosiksi 1966—1975 ei myöskään ole kiinnitetty tarpeeksi huomiota keskustassa vapaa-aikaansa viettävien nuorten ongelmiin ja tarpeisiin. Nuorison spontaanisten mielenosoitusten seurauksena on kaupunki ollut pakotettu hankkimaan ns. avoimen oven periaatteelle perustuvia kokoontumistiloja mm. Tennispalatsista. Helsingin city-alueella vapaa-aikaansa viettävän nuorison tarpeista ja viihtyvyydestä olisi pikaisesti suoritettava tutkimus ja laadittava tutkimuksen perusteella pitkän tähtäimen suunnitelma nuorison vapaa-ajanviettomahdollisuuksien lisäämiseksi ei-kaupallisella pohjalla keskustassa. Nuorisotyölautakunta ilmoitti, ettei se yrityksistä huolimatta ollut saanut hankituksi käyttökelpoisia nuorisotiloja keskustasta. Pitkän tähtäimen taloussuunnitelmassa lautakunta oli esittänyt keskusta-alueelta hankittavaksi

ko. tarkoitukseen tiloja yht. 1 600 m². Jos taloussuunnitelma toteutuu, on kaupungin koko kerhohuoneistotarpeesta n. 75 % tyydytetty. Lautakunnalla oli tällä kertaa hallinnassaan kerhohuoneistoja yht. 1 407 m². Tilat olivat ylikuormitettuja ja osa tuloista oli jäänyt vaille toimitilaa. Koska nuorisokomitea selvitteli parhaillaan myös tätä asiaa, ei lautakunta puoltanut esitetyn tutkimuksen suorittamista. Kaupunginhallitus totesi, ettei täyteen rakennetussa keskustassa ollut tämäntapaisia huonetiloja saatavissa. Kiinteistölautakunnan tehtäväksi oli annettu tutkia mahdollisuuksia tarvittavien huonetilojen saamiseksi keskikaupungin alueelta. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (21. 6. 580 §).

Kunnalliskodintie 6:n talojen asukkaiden sosiaali- ja nuoriso-olojen parantamista koskevassa aloitteessaan kiinnittivät vt Korvenheimo ym. huomiota siihen, ettei näiden kaupungin omistamien kolmen talon nuorisolle ollut järjestetty minkäänlaista johdettua harrastustoimintaa ja että he saivat viettää iltansa talojen edessä ja porttikäytävissä seisoksellin. Taloissa on n. 400 huoneistoa ja asukkaita n. 2 000. Alle 16-vuotiaita lapsia on yli 600. Teini-ikäistä nuorisoa on n. 200, suurin osa ammattikoululaisia tai työssä käyviä, oppikoululaisia on vain pieni osa. Käpylän seurakunta on mahdollisuuksiensa mukaan yrittänyt lieventää epäkohtaa järjestämällä kerho- ym. toimintaa, mutta tarve on niin suuri, ettei se yksin riitä. Vapaa-aikojen harrastustoiminnan aikaansaamiseksi tarvittaisiin kaupungin toimesta koulutettu nuorisotyöntekijä, lastentarha sekä kesävirkestystoimintaa nuoremmille lapsille. Kaupunginhallitusta olisi kehoitettava kiireellisesti selvittämään, mitä toimenpiteitä tarvittaisiin talojen asukkaiden sosiaali- ja nuoriso-olojen parantamiseksi entisestään. Lastensuojelulautakunnan ilmoituksen mukaan oli taloihin pääasiassa sijoitettu hädättyjä monilapsisia perheitä. Talot olivat alusta alkaen olleet huollollisessa mie-

lessä raskaasti hoidettavia. Lapsille sopivia ulkoilupaikkoja ei ollut riittävästi eikä varttuneelle nuorisolle mainittavasti toimintamahdollisuuksia. Lastentarhapaikkoja oli sen sijaan ollut saatavissa ja koko vuoden toiminnassa oleva Toukolan leikkikenttä oli ollut pienten ryhmien käytettävissä. Seurakunnalla on kahdessa talossa pienet kerhohuoneistot, joista toinen on ajoittain ollut suljettuna kurinpidollisten vaikeuksien takia. Sopivien nuorisotyöntekijäin puute on ehkä vaikuttanut siihen, ettei varttunutta nuorisoa ole saatu mukaan ko. kerhotoimintaan. Huoltovirastosta saatujen tietojen mukaan annettiin v:n 1965 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana taloissa asuville 60 perheelle huoltoapua. Nuoria irtolaisia rekisteröitiin samana aikana 25 ja alkoholisteja 35. Suojelukasvatustoimistoon tehtiin talojen osalta v. 1964 yht. 50 ilmoitusta. Jatkuvassa valvonnassa on ollut 7 perheisiin kuuluvaa ja 16 avioliiton ulkopuolella syntynyttä lasta. Vajaamielisille tarkoitettua avohuoltoa saaneita lapsia on 10. Lautakunta totesi, että hädättyjä, monilapsisia perheitä kaupungin toimesta sijoitettaessa ei ollut riittävästi kiinnitetty huomiota perheiden moniin sosiaalisiin ongelmiin. Asutusalueiden suunnittelussa olisi pyrittävä välttämään sosiaalisesti vaikeassa asemassa olevien perheiden keskittämistä samoihin taloihin. Alaikäisten lasten toimintamahdollisuuksiin olisi myös kiinnitettävä erityistä huomiota. Lautakunnan mielestä olisi aloitteessa ehdotetut toimenpiteet jätettävä v. 1964 asetetun nuorisokomitean tutkittavaksi varsinkin, kun sosiaalihuolto- ja nuorisotyöviranomaiset käytännöllisessä työssään olivat jo kiinnittäneet huomiota mainittuihin epäkohtiin. Huoltolautakunta yhtyi lastensuojelulautakunnan kantaan ja huomautti lisäksi, että kaupungin toimesta olisi vastaisuudessa rakennettava pienempiä vuokrataloja ja pyrittävä muodostamaan asukkaiden sosiaalinen kokoomus sellaiseksi, että välttyttäisiin slummutumiselta ja sen mukanaan tuomilta

ongelmilta. Lastentarhain lautakunnan ilmoituksen mukaan tarvittaisiin alueelle tilapäinen lastenseimi siksi, kunnes Veräjämäen lastentarha ja -seimi valmistuvat. Nuorisotyölautakunnan mielestä olisi sekä asuntotuotantokomitean että asunnonjakotoimikunnan kiinnitettävä enemmän huomiota väestön sosiaaliseen rakenteeseen uusia asuintaloryhmiä rakennettaessa ja asukkaita niihin valittaessa. Talojen isännöitsijän mielestä olisi nuorisolle saatava erillinen kerhorakennus mm. musiikkitoimintaansa varten. Käpylän seurakunnan nuorisohjaajan ilmoituksen mukaan seurakunnan toimesta ylläpidettävään varhaisnuorisotoimintaan osallistui n. 100 poikaa ja n. 80 tyttöä. Lautakunnan pitkän tähtäyksen taloussuunnitelmaan kuului 700 m² käsittävän nuorisotalon rakentaminen Käpylään v. 1968. Lautakunta ehdotti parakkirakennuksen pystyttämistä alueelle nuorisotoimiston käytettäväksi. Asuntotuotantokomitea ilmoitti, ettei sillä ollut mahdollisuuksia selvittää tarkoituksenmukaisten huoneilojen varaamista nuorison vapaa-ajan harrastuksia varten koskevaa monitahoista kysymystä. Kaupunginhallituksen ilmoituksen mukaan oli aloite siitä saatuine lausuntoineen lähetetty em. nuorisokomitealle tiedoksi ja huomioon otettavaksi. Nuorisotyölautakunnan lausunnossa tehdyt esitykset olivat parhaillaan kaupunginhallituksessa erikseen valmisteltavina. Jakomäen asema-kaavaa valmisteltaessa kiinnitettiin suunnitteluviranomaisten huomiota esitettyihin näkökohtiin. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (25.1. 81 §).

Väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan virka päätettiin 1.7. lukien siirtää 24. palkkaluokasta 26. palkkaluokkaan (21.6. 526 §).

Urheilu- ja ulkoilutoimi

Urheilu- ja ulkoiluviraston johtosäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti

muuttaa Helsingin kaupungin urheilu- ja ulkoiluviraston johtosäännön 3 ja 5 §:n 1.1.1968 lukien. Muutokset koskivat kassaja kirjanpitoitehtäviä. Samasta ajankohdasta siirrettiin viraston 12. pl:aan kuuluva kirjanpitäjän virka rahatoimistoon ja muutettiin samaan palkkaluokkaan kuuluvaksi apulaiskirjanpitäjän viraksi. Viraston 22. pl:aan ja III kielitaitoluokkaan kuuluva kamreerin virka muutettiin samaan palkkaluokkaan ja kielitaitoluokkaan kuuluvaksi konttoripäällikön viraksi (6.9. 647 §, kunn. as. kok. n:o 76).

Uimahallikiinteistön hallinnon järjestely. Kaupunginvaltuusto päätti v. 1965, että 4. kaupunginosan korttelissa n:o 64 sijaitseva uimahallikiinteistö (Yrjönkadun uimahalli) ostetaan tontteineen kaupungille. Kiinteistön vuokra-aika päättyi 31.3., jonka jälkeen se tontteineen siirrettiin urheilu- ja ulkoilulautakunnan hallintoon ja hoitoon uimahallin ja liikuntatoiminnan harjoittamista varten. Toiminnan aloittamiseksi kaupunginvaltuusto oikeutti lautakunnan ylittämään eräitä sen määrärahoja yht. 265 653 mk (22.3. 262 §).

Eläintarhan urheilukentän säilyttämistä keskustasuunnitelman toteuttamisen yhteydessä koskevassa aloitteessaan huomauttivat vt Rahkamo ym., että perinteellinen urheilupaikka, Eläintarhan urheilukenttä oli vaarassa jäädä liikenneväylän alle keskustasuunnitelmaan liittyvän, rautatien vartta seurailevan Vapaudentien levittämisen takia. Kentän korjaustyöt oli laiminlyöty usean vuoden ajan, koska tiedossa oli ollut sen siirtäminen kauemmaksi radasta. Edelleen oli suunniteltu kentän purkamista ja korvaamista yksittäisillä hyppy- ja heittopaikoilla sekä juoksuradoilla, jotka sijoitettaisiin puistomaiseen ympäristöön. Tällöin hävitettäisiin kuitenkin viimeinen yleisurheilijain harjoituspaikka Kantakaupungista. Urheilun harrastus tulisi huomattavasti vähentymään, jos Kantakaupungissa asuvien olisi lähdettävä Talin, Myllypuron tai Pirkkolan

urheilupuistoihin harjoittelemaan. Stadion ei näet tulisi harjoituspaikkana kysymykseen, koska siellä pidetään kesäisin n. 50 yleisötilaisuutta, joista osa vaatii kentän rauhoittamisen jo edellisenä iltana. Tämän vuoksi olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin Eläintarhan urheilukentän säilyttämiseksi akateemikko Aallon keskustasuunnitelman toteuttamisen yhteydessä. Kaupunkisuunnittelulautakunnan ilmoituksen mukaan ei keskustasuunnitelmaan liittyvän keskusrakentamisen, Vapaudenkadun, rakentamisesta ollut vielä tehty päätöstä suunnitelmien keskeneräisyyden takia, minkä vuoksi Eläintarhan urheilukenttä voisi säilyä entisessä muodossaan ehkä useitakin vuosia. Sen sijaan mahdollisesti tehtävä päätös keskusrakentamisesta nykyisten suunnitelmien mukaisena aiheuttaisi sen, ettei kenttää voitaisi säilyttää entisellään. Eläintarhan urheilukenttä kuului oleellisena osana keskuspuiston alueeseen ja palveli merkittävällä tavalla urheilullista vapaa-ajan viettoa. Kun keskusrakentamisen mahdollisesta rakentamisesta huolimatta keskuspuiston sille osalle, jossa kenttä sijaitsee, jäänee riittävästi maa-aluetta, joka sallii kentän kääntämisen esim. 90° tai sen siirtämisen kauemmaksi ajoväylästä, olivat edellytykset kentän säilyttämiseksi keskuspuistossa olemassa. Urheilu- ja ulkoilulautakunta oli keskustan asemakaavatoimikunnan mietinnöstä antamassaan lausunnossa esittänyt mm., että kun keskusurheilupuisto ja erityisesti Eläintarhan kenttä ovat kaupungin eniten käytettyjä urheilualueita, olisi yksityiskohtaisessa suunnittelussa tarkoin tutkittava, olisiko mahdollista siirtää tie lähemmäksi nykyistä rautatielinjaa. Lautakunta tulisi seuraamaan keskuspuiston suunnitelmien kehittämistä ja siinä yhteydessä esittämään toimenpiteitä harjoittelumahdollisuuksien turvaamiseksi nykyisen Eläintarhan seuduilla. Kentän kunnosta oli odotettavissa olevista muutoksista huolimatta pyritty huolehtimaan, v. 1966 oli mm. suoritettu kentän aidan ja rakennusten ulkomaa-

laus. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä olevan riittäväksi selvitykseksi (29.11. 901 §).

Myllypuron urheilupuisto. Kaupunginvaltuusto hyväksyi arkkitehti Risto Sammalkorven laatimat, 2.12.1965 päivätyt Myllypuron urheilupuiston hallirakennuksen luonnospiirustukset (22.2. 171 §).

Myllypuron urheilupuiston rakennusohjelman toteuttamiseksi viimeistään v. 1970 olivat vt. Kauhanen ym. tehneet aloitteen, missä ilmaisivat huolestumisensa siitä, että kaupungin vuosien 1966—1975 kymmenvuotissuunnitelman mukaan valmistuvat Talin ja Myllypuron urheilupuistot vasta v. 1975. Tällainen aikamitoitus ei ole sopuolosuhteissa väestön kasvun kanssa, sillä jo nyt asuu itäisissä ja koillisissa kaupunginosissa n. 120 000 asukasta ja ennusteiden mukaan on alueilla v. 1970 n. 150 000 asukasta. Aloitteentekijät ehdottivat urheilupuistojen valmistussuunnitelman tarkistamista nopeasti, niin että itäisten ja koillisten kaupunginosien asukkaiden urheilu- ja virkistystarpeita palveleva Myllypuron urheilupuisto valmistuisi viimeistään v. 1970. Urheilu- ja ulkoilulautakunta oli 4.2.1966 käsitellyt urheilupuiston hallirakennuksen luonnospiirustusten hyväksymistä koskevan asian ja todennut samalla, että puiston rakennusohjelmaa olisi kiireellisesti kehitettävä edelleen ja pääpiirustukset saatava valmiiksi, niin että rakennustöihin voitaisiin ryhtyä välittömästi sen jälkeen, kun talousarvioon on merkitty tarvittavat määrärahat. Alueen viemäri- ja vesijohtotyöt pyritään aloittamaan v:n 1967 kuluessa ja kenttätöiden valmistuttua. Yleisten töiden lautakunnan ilmoituksen mukaan olivat urheilupuiston pääpiirustukset urheilupuistotoimikunnan käsiteltävinä. Pääviemärin rakentaminen oli talven 1967/68 ohjelmassa ja kuivatustöiden jatkamiseen ja kenttätöiden aloittamiseen oli ehdotettu määräraha v:n 1968 talousarvioon. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (18.10. 795 §).

Seurasaaren alueen vastainen käyttö. Kau-

punginhallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti 1) oikeuttaa urheilu- ja ulkoilulautakunnan luovuttamaan vuokravapaasti ja lautakunnan tarkemmin määräämin ehdoin muinaistieteellisen toimikunnan hallintaan 30.4.1979 saakka kaupunginvaltuuston v. 1961 tekemässä päätöksessä mainittujen alueiden lisäksi alueet museon kokoelmiin liitettäviä hämäläistä taloa, varsinaisuomalaista taloa, mökkiläisen asuntoa ja joitakin pieniä rantaryhmiä varten, 2) oikeuttaa urheilu- ja ulkoilulautakunnan sopimaan muinaistieteellisen toimikunnan kanssa siitä, että ulkomuseon omistaman, vahtimestarin nykyisen rakennuksen tilalle ja paikalle saadaan hankkia museon kokoelmiin liitettävä 1700-luvun pappilan pääarakennus, jota sen jälkeen voidaan kunnostettuna käyttää vahtimestarin asuntona, 3) kehottaa kiinteistölautakuntaa huolehtimaan siitä, että Läntinen, Itäinen ja Eteläinen Pukkisaari vapautetaan muista vuokrauksista sekä liitetään Seurasaaren ulkoilupuistoon, 4) oikeuttaa urheilu- ja ulkoilulautakunnan luovuttamaan vuokravapaasti ja lautakunnan tarkemmin määräämin ehdoin sen jälkeen, kun 3) kohdassa mainitut saaret on siirretty lautakunnan hallintaan, muinaistieteellisen toimikunnan hallintaan 30.4.1979 saakka sanotuista saarista alueet ulkomuseon kokoelmiin liitettäviä Ahvenanmaan kalastajan taloa, Suomenladen kalastajan taloa ja rantaryhmiä varten sekä 5) kehottaa yleisten töiden lautakuntaa laatimaan suunnitelman Läntisen, Itäisen ja Eteläisen Pukkisaaren liittämiseksi kaupungin toimesta toisiinsa ja Seurasaareen silloilla (7.6. 463 §, khn mtö n:o 3).

Jäähallin rakennuskustannuksista annettiin kaupunginvaltuustolle seuraava selvitys: Kaupunginvaltuusto päätti v. 1963 suostua siihen, että Töölön Pallokentälle rakennetaan jäähalli. Tätä tarkoitusta varten kaupunki myönsi Jääkenttäsäätiölle 4 mmk:n suuruisen korottoman lainan. Saatuaan asias- ta kaikki urakkatarjoukset säätiö kuitenkin

totesi, että jäähallin rakentamisesta tehty kustannusarvio oli noussut kaksinkertaiseksi arvioidusta määrästä ja jäähallin rakentaminen jäi siten täysin säätiön taloudellisten mahdollisuuksien ulkopuolelle. Samalla säätiö oli ehdottanut, että kaupunki itse rakentaisi jäähallin ja käyttäisi siihen ainakin osittain työllisyyden turvaamiseen merkittäviä määrärahoja. Kaupunginvaltuusto päätti v. 1964 Töölön Pallokentän alueelle Jääkenttäsäätiön toimesta suunnitellun jäähallin rakennettavaksi kaupungin toimesta. Samalla päätettiin muista tämän päätöksen aiheuttamista toimenpiteistä, mm. Jäästadionin kiinteiden laitteiden, rakennelmien ja jäähallin suunnitelmien piirustuksineen ja muine selvityksineen lunastamisesta säätiöltä. Kaupunginhallitus asetti samana vuonna jäähallin rakennustoimikunnan, jonka tehtävänä mm. oli ennen rakennustöihin ryhtymistä tutkia, kuinka rakennustyöt voitaisiin suorittaa taloudellisimmin ja vaihteittain sekä harkita, miten rakentaminen voitaisiin ajoittaa mahdollisimman taloudellisella tavalla ja työllisyysnäkökohdat huomioon ottaen. Rakennustoimikunta ilmoitti 9.10.1964, että se oli perusteellisesti tarkistanut säätiön laadittamat suunnitelmat ja tehnyt niihin eräitä muutoksia. Halli oli mm. yhdistetty kaupungin kaukolämpöverkkoon oman lämpökeskuksen rakentamisen sijasta ja kattoa kannattavan teräsköysiristikon katsomoon päätyviä teräsköysiä oli nostettu ja niin parannettu katsomoiden näkyvyyttä ja lisätty katsomopaikkoja siten, että halliin mahtuu 11 105 katsojaa entisen 10 000 sijasta. Työllisyysnäkökohdat huomioon ottaen oli välttämätöntä aloittaa rakennustyöt v:n 1964 marraskuussa. Saatujen tarjousten perusteella oli todettu jäähallin tulevan maksamaan suunnitteluineen, valvontoineen ym. n. 9.5 mmk ilman indeksi- ym. varauksia. Saatuaan rakentamisluvan teki rakennustoimikunta rakennusurakkasopimuksen pääurakoitsijan Teräsbetoni Oy:n sekä sivu- urakoitsijoiden Aerator Oy:n, Insinöörito-

misto Esijännitetty Betoni -nimisen toimiton, Yhtymä Onninen Oy:n, G. W. Sohlberg Oy:n, Itäsuomalainen Sähkö Oy:n ja Stal-Laval Oy:n kanssa. Maa- ja louhintatöitä tehtäessä todettiin kentän pohjoisreunassa koko jääkentän pituinen kanavalouhintaa, joka mm. ulottui n. 1.9 m jääkentän alle. Louhintaa ei ollut merkitty mihinkään saatavissa oleviin asiapapereihin enempää kuin muihinkaan suunnitelmiin eikä sitä siis ollut voitu ottaa missään ennakotutkimuksissa ja suunnitelmissa huomioon. Kuultuaan asiantuntijoita ja saatuaan asiaa koskevat kustannuslaskelmat päätti rakennustoimikunta, että jäärata uusitaan kokonaan tekemällä jäähdytysjärjestelmän edellyttämä uusi putkisto sekä 12 cm:n vahvuinen uusi teräsbetoninen pintalaatta alusrakenteineen vanhan tilalle. Louhintatyöt, joiden piti valmistua tammikuussa 1965, saatiin valmiiksi vasta kesällä 1965. Samaten ilmeni, että rakennussuunnittelija oli arvioinut urakasopimuksen mukaisen teräsklausuulin edellyttämän teräsmäärän liian pieneksi. Teräsbetoni Oy vaati tällöin, että rakennustyö olisi muutettava laskutyönä suoritettavaksi, mihin ei rakennustoimikunta kuitenkaan ollut voinut suostua. Työn aikana ilmeni myös runsaasti rakennussuunnittelijan tekemiä muutoksia, mikä sai aikaan piirustusten myöhästymisiä. Alkuperäisen työaikataulun mukaan olisi hallin tullut olla valmis tammikuussa 1966, mutta valmistuikin se kaikkien muutosten ym. vuoksi vasta 27.9.1966. Myöhästymisiä aiheutti myös se, että kaksi sivu-urakoitsijaa joutuivat rakentamisaikana konkurssitilaan. Teräsbetoni Oy oli esittänyt työn päätyttyä 2 005 364 mk:n suuruisen lisälaskun. Loppuselvityksestä käytiin yhtiön ja rakennustoimikunnan välillä neuvotteluja, jotka ratkesivat vasta kertomusvuoden kesäkuun alussa. Lopputuloksen mukaisesti rakennustoimikunta esitti kaupunginhallitukselle, että se saisi suorittaa Teräsbetoni Oy:lle työn vaikeutumisesta, työnjärjestelyhaitoista, työaineiden lisäkustannuksista,

työmaan yhteiskustannuksista ym. ja rahoitusvajauksen korkona yht. 1 536 318 mk. Kaupunginhallituksen suostuttua esitykseen nousivat Jäähallin lopulliset kokonaiskustannukset siten 15 870 000 mk:aan. Alkuperäiseen 9.5 mmk:n kustannusarvioon verrattuna oli varsinaisten rakennuskustannusten nousu n. 50 %. Lisäyksen aiheuttivat lähinnä teräsmäärän huomattava nousu, lisälouhintakustannukset, jääkentän uusiminen kokonaisuuudessaan, indeksikorotukset ym. Kaupunginhallitus totesi, että Jäähallin rakennustoimikunnan perusteellinen selvitys kustannusten noususta osoitti, ettei rakennushankkeen aikana ollut tapahtunut kaupungin ao. elinten eikä viranhaltijainkaan taholta virheitä eikä laiminlyöntejä. Lisäksi oli todettava, että rakennustyö tarjosi välittömästi työpaikan keskimäärin 206 työntekijälle hallin koko rakennusajaksi. Jääkenttä-säätiön ilmoituksen mukaan oli Jäähallissa ollut sen ensimmäisen toimintavuoden aikana kävijöitä 434 588, joten se on osoittautunut erittäin tarpeelliseksi. Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus katsoi, ettei jäähallikysymyksen enää tulisi antaa aiheutta toimenpiteisiin. Vastaisen varalle sen sijaan oli jo ryhdytty toimenpiteisiin mm. sikäli, että rakennusviraston uutta johtosääntöä valmisteltaessa otettaisiin sääntöön myös määräykset kaupungin rakennuskohteiden suunnittelun entistä huolellisemmasta suorittamisesta ja rakennustöiden entistä tehokkaammasta valvonnasta. Merkittiin tiedoksi. Edellä oleva lausunto katsottiin myös riittäväksi selvitykseksi vt Pettisen ym. tekemään aloitteeseen, joka koski Helsingin jäähallin kustannuksia koskevien tietojen antamista kaupunginvaltuustolle (29.11. 88,6 900 §).

Helsingin uimarantojen kunnostamista koskevassa aloitteessaan olivat vt Hiitonen ym. kiinnittäneet huomiota uimarantojen merkityksen jatkuvaan kasvamiseen. Erityisesti aloitteentekijät kiinnittivät huomiota Lauttasaaren ns. Kasinon rannan ja Uunisaaren

rannan hiekoitukseen, jota olisi parannettava. Urheilu- ja ulkoilulautakunta ilmoitti, että kaupungin uimarantojen kuntoa tarkkaillaan jatkuvasti ja niiden hiekoitusta suoritetaan vuosittain. Kertomusvuoden keväällä oli pumpattu hiekkaa Mustikkamaan öljyn ja muun merivesisaasteen pilaamalle uimarannalle. Vuoden 1968 keväällä olisivat vuorossa Uunisaaren ja Pihlajasaaren uimarannat. Ahtaiden meriliikenneväylien varrella oleville uimarannoille pyrittiin ajamaan jonkin verran hiekkaa maitse, lähinnä lasten leikki- ja kahluualueille. Lauttasaaren uimarannalle oli valmistunut uusi pukusuoja, lisäksi tullaan alueelle järjestämään istutuksia ja nurmikoita. Rannan aaltokynnyssuunnitelma oli myös valmistumassa. Suuria istutus- ja kunnostustöitä suoritettiin parhaillaan myös Vantaan Pikkukoskella, jonne oli valmistunut asfalttipintainen koripallokenttä, leikkilaineistö, keinualue ja uudet nurmikot. Vastaavanlaisia perusparannustöitä oli tarkoitus lähivuosina suorittaa muillakin rannoilla. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (20.9. 715 §).

Lasten kahluualtaan ja uimalammikon rakentamiseksi Paloheinän ja Torpparinmäen asukkaita varten olivat vt Pettinen ym. tehneet aloitteen, missä huomautettiin, että kaupungilla oli suurisuuntaisia suunnitelmia urheilupuistojen rakentamiseksi eri puolille kaupunkia nuorten ja aikuisten urheilutarpeiden tyydyttämiseksi, mutta tällöin oli unohdettu lapset ja heidän tarpeensa. Kahluualtaita ja uimalammikoita, joilla on suuri merkitys lasten kunnon ylläpitämisessä ja virkistyksessä, olisi helppo järjestää asuma-alueiden reunamille, jopa niiden keskellekin, eivätkä niiden kustannukset tulleet kalliiksi. Joitakin tällaisia kesäisiä keitaita oli jo järjestettykin, mutta vanhat esikaupunki-alueet, erityisesti Paloheinän ja Torpparinmäen maanhankinta-alue olivat turhaan saaneet odottaa niiden rakentamista. Urheilu- ja ulkoilulautakunta totesi, että kahluumahdollisuuksien lisäksi tulisi altaassa tai

allasyhdistelmässä olla mahdollisuus myös uimiseen. Tällaista laitosta ei kuitenkaan olisi tarkoituksenmukaista rakentaa, kuten tähän mennessä kahluualtaita, ilman puhdistuslaitteita. Puhdistuslaittein varustetut uimalammikot olisi taas mieluummin sijoitettava sellaisiin paikkoihin, joissa kulkuyhteydet, asumistiheys, koulujen sijoitus ym. huomioon ottaen tarvittaisiin myös suurempaa, aikuisten käyttöön soveltuvaa allasta. Tällaisia ns. kaupunginosauimaloita lautakunta oli v.ien 1966—1975 taloussuunnitelmassaan esittänyt rakennettavaksi. Kahluualtaiden käyttö omakotialueella oli osoittautunut vähäiseksi, minkä vuoksi ne olikin pyritty sijoittamaan suurten kerrostalojen lähelle. Torpparinmäen-Paloheinän alueen puistosuunnitelmia tehtäessä oli harkittu luonnonomaisten lintulammikoiden ja purjeventeiden uittoaltaiden rakentamista alueelle virtaavista suurista valtaojista. Tällaisia altaita ei kuitenkaan voitu käyttää varsinaisina uima-altaina, koska näiden vesi on voitava vaihtaa usein. Paloheinän-Torpparinmäen alueelle laadittiin parhaillaan asemakaavaa, johon tulisi runsaasti puisto- ja vapaa-alueita. Maapohjatutkimusten jälkeen voitaisiin näiltä alueilta osoittaa paikka ehdotetulle kahluu- ja uima-altaalle, mikäli sen rakentaminen katsottaisiin aiheelliseksi. Yleisten töiden lautakunnan käsityksen mukaan leikkipuiston rakentaminen aloitteessa ehdotetulle alueelle olisi suhteellisen helppo toteuttaa. Lastentarhain lautakunta katsoi, että toistaiseksi olisi lasten kahluu- ja uima-altaat ensisijaisesti rakennettava sellaisille suurille kerrostaloalueille, missä lapsilla ei ollut mahdollisuutta päästä rannoille. Vuorossa olivat Kontulan, Myllypuron ja Toisen linjan leikkipuistot. Myöhemmin voitaisiin harkita altaiden rakentamista harvempaan asutuille alueille, missä on vähemmän lapsia. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (20.9. 713 §).

Luodon saaren hyväksi käytön tehosta-

mista koskevassa aloitteessaan ehdottivat vt Pettinen ym., että tämän saaren, jonka pinta-ala oli 2.1 ha, käyttöä tehostettaisiin esim. rakentamalla sen etelälaidalle pienehkö, maastoon sopiva maauimala. Sen käyttäjillä tulisi olla mahdollisuus uinnin ohella myös ottaa ilmakylypyjä ranta-asuisina. Saarelta on NJK -nimisen purjehdusseuran käyttöön luovutettu pieni alue pohjoiselta rannalta ja etelärannalla on ravintolatarkoitukseen vuokrattu vanha rakennus. Ehdotettua uimalaa voisivat käyttää Kaivopuistossa, Katajanokalla ja Kruununhaassa asuvat sekä keskikaupungilla työskentelevät. Uimassa voitaisiin käydä aamulla ennen työhön menoa, lounastunnilla ja myös työn päätyttyä. Urheilu- ja ulkoilulautakunta ilmoitti, että kaupungin eteläisen osan uintimahdollisuuksien parantamiseksi oli suunniteltu Uunisaaren täydellistä uudistamista sekä siltayhteyden saamista saaren ja Kaivopuiston välille. Uunisaaren sijainti virkistys- ja uintipaikkana on erittäin edullinen ja sillan valmistuminen lisäisi vielä sen hyväksikäytön mahdollisuuksia. Eteläsataman edustalla oleva Luoto ei lautakunnan mielestä ollut sopiva uimalan sijoituspaikaksi lähinnä alueen pienen vuoksi. Uimaltaan läheisyydessä tulisi olla riittävästi vapaata oleskelu-, ulkoilu- ja auringonotto-tilaa. Myös Uimastadionin ja Kumpulän uimalan alueet olivat osoittautuneet ahtaiksi. Maauimalan rakentaminen merenrantaympäristöön voitaneen toteuttaa Mustikkamaan ja Uunisaaren uudelleen järjestelyjen yhteydessä. Kun Luoto ja Uunisaari lisäksi ovat verrattain lähellä toisiaan, ei olisi tarkoituksenmukaista kehittää molempia samankäyttöisiksi ulkoilupaikoiksi, varsinkin kun pohjoisten ja itäisten alueiden uimalatarvetta on pidettävä ensisijaisena. Pirkkolan, Myllypuron ja Talin uimaloiden ohella ovat vuorossa mm. Pukimäki, Oulunkylä, Herttoniemi ja Mustikkamaa. Mikäli sen sijaan joku ulkopuolinen haluaisi tällaisen uimalan perustaa, ei siihen kaupungin ulkoilu- ja

suunnitelmien kannalta ollut estettä. Kiinteistölautakunnan mielestä ei Luodon saari ollut kyllin tehokkaassa käytössä, kun otetaan huomioon saaren sijainti ja kauneus. Saaren kesäaikaista päiväkäyttöä voitaisiin lisätä esim. rakentamalla saareen uimaallas, jonka rakentaminen tai ainakin hoitaminen olisi kytkettävä saarella olevan ravintolan toimintaan. Ravintolayhtiö oli ilmoittanut, ettei se katsonut voivansa sijoittaa varoja uimalan perustamiskustannuksiin. Kuitenkin yhtiö olisi valmis vastaamaan uimalan käyttö- ja kunnossapitokustannuksista. Matkailutoimiston mielestä sopisi saari erinomaisesti sellaiseksi venesatamaksi, jossa voisivat ankkuroida kaupunkiin saapuvat koti- ja ulkomaiset moottori- ja purjevenematkailijat. Siinäkin tapauksessa olisi maauimalan rakentaminen saarelle perusteltua. Yleisten töiden lautakunta puolsi urheilu- ja ulkoilulautakunnan esittämää uimaloiden rakentamisen kiireellisyys- ja tärkeysjärjestystä. Kun Luodolle voitaisiin rakentaa vain pienehkö virkistysalue altaineen, jonka hoito tulisi antaa ravintolayhtiölle, ei lautakunta katsonut olevan aiheellista, että kaupungin toimesta tehtäisiin vaihtoehtoisia suunnitelmia ja kustannusarvioita uimaltaasta. Kaupunginhallitus katsoi, että ajatus Luodon saaren käytön tehostamisesta oli sinänsä hyvä, mutta sen toteuttaminen olisi jätettävä tuonnemmaksi muiden kiireellisempien uimalasuunnitelmien vuoksi. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (8.3. 215 §).

Polttoaineen jakelupaikan rakentamista Kaunissaareen ja venelaiturin rakentamista saaren länsipäähän koskevassa aloitteessaan ehdottivat vt Vanhanen ym., että lomailijoiden suuren suosion saavuttaneen saaren eräät puutteellisuudet kiireellisesti korjattaisiin. Saaren itäpäässä olevan päälaiturin ahtauden vuoksi olisi saaren länsipäähän kiireellisesti rakennettava uusi laitur, koska matka sinne on liian pitkä varsinkin raskaita

varusteita kantaville ulkoilijoille. Laiturin rakentaminen lisäisi myös turvallisuutta, sillä merenkäynnin aikana oli olemassa vaara, että veneet rikkoutuvat länsipään matalassa ja kivikkoisessa rannassa. Moottoriveneitä käyttäviä lomailijoita haittasi myös se, että lähin polttoaineiden jakelupaikka oli 10 km:n päässä Pirttisaaressa. Kaunissaaren olisi myös rakennettava kesämökkejä lomailijoille vuokrattavaksi sekä hankittava lisää soutuveneitä. Urheilu- ja ulkoilulautakunta oli v:n 1968 talousarvioehdotuksessaan esittänyt määrärahaa Kaunissaaren ulkoilualueen maankäyttösuunnitelman laatimista ja laiturin rakentamista varten saaren länsipää-

hän. Maankäyttösuunnitelman laatimisen yhteydessä oli tarkoitus tutkia, voidaanko alueelle rakentaa mökkikylä esim. siten, että Rastilan viikonloppumökit siirrettäisiin Kaunissaaren ulkoilualueelle. Polttoaineen jakelupaikan perustamisesta oli neuvoteltu eri öljy-yhtiöiden kanssa, mutta eivät nämä toistaiseksi olleet kiinnostuneita asiasta. Soutuveneitä oli tarkoitus lisätä jatkuvasti tarvetta vastaavasti. Nykyisellä venemäärällä oli kuitenkin pystytty tyydyttämään kysyntä muutamia huippukysyntäpäiviä lukuun ottamatta. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (20.9. 714 §).

6. Yleisiä töitä koskevat asiat

Viranhaltijat. Kaupungininsinöörin virkaan valittiin tavanmukaisilla ehdoilla dipl. ins. Martti Anttila (22.3. 253 §).

Virkojen perustaminen ja tilapäisten virkojen vakinaistaminen (7.6. 465, 476 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Piirtäjän virkojen järjestely (8.2. 126 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Kadun ja viemärin keskimääräisten rakennuskustannusten vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti vahvistaa rakennuslain 89 §:n ja 91 §:n 3 momentin perusteella kadun ja viemärin keskimääräiset rakentamiskustannukset (25.1. 69 §, khn mtö n:o 1, kunn. as. kok. n:o 11).

Helsingin-Lahden moottoritien rakentamisesta välillä Viikki-Tattariharju annettava lausunto. Tie- ja vesirakennushallitus oli pyytänyt kaupunginvaltuustolta tieasetuksen 14 §:n edellyttämän lausunnon tiesuunnitelmista, jotka koskivat Helsingin-Lahden moottoritien rakentamista välillä Viikki-Tattariharju tiejärjestelyineen. Ennen lausunnon antamista tuli kaupungin varata niille, joiden oikeutta tai etua suunnitelmat koskivat,

tilaisuus muistutusten tekoon sekä pitää suunnitelmat tässä tarkoituksessa yleisesti nähtävinä 14 p:n ajan. Lisäksi tuli kaupungin antaa lausunto ehdotuksesta, jonka mukaan moottoritien suoja-alue ulotetaan 30 m:n etäisyydelle lähimmän ajoradan keskiviivasta lukuun ottamatta Malmin hautausmaan kohdtaa, jossa suoja-alue ulotetaan 20 m:n etäisyyteen lähimmän ajoradan keskiviivasta sekä ehdotuksesta, jonka mukaan moottoritielle sallitaan liittyminen vain Kivikon ja Tattariharjun eritasoliittymissä sekä vielä ehdotuksesta, jonka mukaan seuraavat yleisten teiden osat lakkautetaan yleisenä tienä: Nykyisen valtatie Viihin ja Latokartanon risteyksen väliltä; Vanhasta Porvoon maantiestä Latokartanon ja Malmin risteyksen välinen osa; Vanhasta Porvoon maantiestä Malmin ja Tattariharjun risteysten välinen osa; Vanhasta Porvoon maantiestä Tattariharjun ja Alppikylän risteysten välillä oleva Lahdentien itäpuolelle jäävä osa; Vanhasta Porvoontiestä Alppikylän ja Numm tien risteyksen välinen osa; Malmin-Siltmäen maantiestä Malmin risteyksen ja Malmin asemakaavan rajan välinen osa. Kaupun-